

C.V.R.

Cronologia dels esdeveniments educatius més importants a Mallorca durant el segle XX

ense cap ànim d'exhaustivitat, presentam a continuació unes dades que consideram significatives de l'evolució de l'educació al llarg del segle XX. L'especialista hi pot trobar certes dosis de subjectivisme, la qual cosa òbviament acceptam; ara bé, estam segurs que, si bé hi manquen moltes fites d'indubtable importància, també és ben cert que les que presentam aquí haurien d'aparèixer a qualsevol cronologia.

De tota manera, com que el nostre objectiu és sols il·lustrar de forma resumida aquest número de la revista *L'Arc* dedicat a l'evolució de l'educació durant la darrera centúria, consideram que aquesta síntesi és prou significativa.

- 1904: • Inauguració del col·legi La Salle.
- 1905: • Primeres colònies escolars de l'Ajuntament de Palma.
- 1907: • Creació dels batallons infantils del Patronat Obrer.
- 1910: • Inici de les obres de l'Escola Graduada.
- 1911: • Viatge dels mestres Comes i Terrades per Europa.
- 1911-12: • Primeres experiències escoltes a Mallorca.
- 1912: • Primer article sobre Montessori publicat a Mallorca pel metge Pujol a *Andraig*. Inauguració de l'Escola Graduada.
- 1912-13: • Es publica la revista escolar, elaborada pels alumnes, *El Educacionista*, a

- Llucmajor, dirigida pel mestre Rufino Carpena.
- 1913: • Es crea l'Escola Normal Femenina estatal a Palma.
- 1914: • Dues mestres mallorquines assisteixen a l'Escola d'Estiu de Barcelona.
  - Primeres manifestacions del mètode Montessori a Mallorca (escoles de l'Arenal i Santa Catalina).
- 1915: • Joan Capó arriba com a inspector a Mallorca.
  - Creació i fracàs de l'Institut d'Estudis Superiors per a la dona (Paula Cañellas).
- 1917: • Inauguració del complex educatiu de les Avingudes.
  - Capó redacta el projecte d'un hipotètic Museu Pedagògic Provincial.
  - Projecte de l'Ajuntament de Palma per crear una Escola del Bosc a Bellver.
  - Primer curs de Pedagogia dirigit per Capó.
- 1918: • Decroly és explicat a la Normal de Palma.
  - Inauguració del Museu Pedagògic Provincial.
- 1919: • Segon curs de Pedagogia dirigit per Capó.
- 1920: • Intent frustrat de dur a terme el Congrés Nacional de Pedagogia.
- 1921: • Capó i mestres mallorquins fan un viatge per Europa.
- 1923: • Creació de l'Associació per a la Cultura de Mallorca.
  - Inici de la Dictadura de Primo de Rivera, negativament determinant per a la

- renovació educativa a Mallorca.
- 1924: • Capó és nomenat inspector en cap de les Balears; substitueix Manuel Rueda.
- 1926: • Reunió de batlles per desenvolupar un pla de construccions escolars a les Illes.
- 1930: • Montessori s'aplica a Palma, Sóller, Santa Maria, Inca, Manacor, etc.
- 1931: • Inici del pla professional de l'Escola Oficial de Magisteri.
  - Inici de les Missions Pedagògiques.
- 1931-32: • Primera escola Decroly a Mallorca (Campanet).
- 1932: • Inici del pla de construccions escolars impulsat i dirigit per Andreu Crespi, regidor de l'Ajuntament de Palma.
  - El mestre Llorenç Duran i Coli comença a aplicar mètode de projectes a Sencelles.
- 1933: • Inici de la política sanitària escolar a Palma impulsada per Emili Darder.
  - Tcodor Tarrès encapçala el moviment freinetista a Mallorca.
  - Mor Miquel Porcel i Riera, capdavanter de la renovació educativa a Mallorca.
  - Creació del segon institut a Mallorca, que, amb el franquisme, desapareix (Inca).
- 1934: • Inici de la publicació dels primers llibres en català de l'Editorial Moll.

- 1936: • Cursetistes alumnes de la Normal, tot i haver estat examinats, es queden sense places de destinació.
- 1937: • Tancament i destrucció del Museu Pedagògic Provincial.
• Primers afusellaments de mestres mallorquins.
- 1937-39: • Passen per la comissió de depuració gairebé 2/3 parts del magisteri mallorquí.
- 1940: • Obligatorietat a les escoles de les assignatures de *Religió i de Formació del Espiritu Nacional*.
• Capó és deportat a Almeria per aprendre-hi castellà.
• Llorenç Duran és expulsat del magisteri i des de la seva impremta intenta introduir el mètode McKinder.
- 1950: • S'habilita un nou pla d'estudis per a les Escoles Normals.
- 1953: • El ministre Ruiz Giménez fa una passa important per a la democratització de l'ensenyament amb la creació del batxillerat elemental.
- 1957: • Eladi Homs crea l'agrupament escolta Ramon Llull. Mort a l'exili de Margalida Comes.
• Mort de Joan Capó Valls de Padrinas.
- 1962: • Creació de l'Obra Cultural Balear.
- 1966: • Caputxinada a Sarrià.
- 1967: • Inauguració a l'Estudi General Lullia dels actuals estudis universitaris a Palma (dependents de la Universitat de Barcelona).
- 1968: • Primera escola d'estiu a Mallorca.
- 1969: • Primers problemes dels universitaris mallorquins amb la política franquista.
- 1970: • Llei general d'educació.
• Creació del segon institut d'ensenyament secundari (I. B. Antoni Maura) a Mallorca.
- 1970-75: • Pla de construccions escolars a Palma.
- 1971: • L'Escola Normal s'integra en els estudis de la Universitat (Delegació de la Universitat de Barcelona).
- 1976: • Creació de la delegació de l'ICE de la Universitat de Barcelona a Palma.
• Inauguració de Mata de Jonc (primera escola en català a Mallorca).
- 1977: • Inici de les setmanes de renovació educativa.
• Es permet l'ingrés dels mestres cursetistes de 1936 al magisteri.
- 1978: • Creació de la Universitat.
- 1979: • Primera càtedra de Pedagogia a la nostra universitat: Antoni J. Colom.
• Creació del Centre d'Estudis d'Esplai.
- 1982: • Inici de la política socialista en l'ensenyament, amb la creació de gairebé vint instituts els anys següents.
• Nomenament de Nadal Batle com a rector.
- 1983: • Inici de l'expansió del campus universitari.
• Llei orgànica d'Estatut d'Autonomia per a les Illes Balears.
• Nomenament del primer conseller d'Educació i Cultura a la CAIB.
• Creació del Centre de Recursos Pedagògics de Palma, Manacor i Inca.
- 1985: • La nostra universitat passa a dir-se Universitat de les Illes Balears.
• Creació del Centre de Professorat i Recursos de Palma.
• Reial decret sobre l'ensenyament de llengua catalana, modalitat balear, als centres d'ensenyament no universitaris de la CAIB.
• Primera càtedra de Filologia Catalana a la UIB: Joan Miralles.
• Creació del primer servei municipal d'educació, dinàmica educativa (Artà).
- 1986: • Ordre per la qual es regula l'aprovació dels textos i el material pedagògic de la llengua catalana, així com les versions en llengua catalana de la resta de llibres de text per a tots els nivells, graus i les modalitats de l'ensenyament no universitari.
• Ordre per la qual s'estableix el Pla de reciclatge del professorat i es fixen les titulacions que cal tenir per tal d'impartir l'ensenyament de i en llengua catalana.
- 1987: • Ordre sobre l'ensenyament de la llengua catalana als centres docents de les illes Balears.
• Creació del Centre de Professorat i Recursos de Manacor.
- 1991: • Aplicació oficial de la LOGSE.
- 1992: • Creació de la Facultat d'Educació a la UIB.
• 150 anys després de la seva creació, se suprimeix l'Escola Normal i els seus estudis s'integren a la Facultat d'Educació (UIB).
• Trasllat d'estudis i de l'Administració central de la UIB al campus universitari.
- 1994: • Nomenament de Llorenç Huguet com a rector de la UIB.
• Fusió dels centres de recursos pedagògics i dels centres de professorat i recursos, que passen a dir-se Centre de Professorat i Recursos.
• Creació del Centre de Professors i Recursos d'Inca.
- 1997: • Signatura del traspàs de competències educatives a la CA de les Illes Balears.
• Decret de mínims que regula l'ús i l'ensenyament de i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, en els centres docents no universitaris de les Illes Balears.
- 1998: • Des de l'1 de gener, competències educatives a la CA de les Illes Balears. ♦